

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

№ 31 (1644).

10 ЖОВТНЯ 1986 РОКУ. Ціна 2 коп.

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

* Студентська молодь, як і колектив університету в цілому, бажає успіхів зустрічі Генерального секретаря ЦК КПРС М. С. Горбачова з Президентом США Р. Рейганом. — 2 стор.

* Трудовий семестр закінчився: переможці — юристи. — 1 стор.

* Іноземні студенти розпочали свій перший навчальний семестр в Одеському університеті. — 3 стор.

* Що нового у теплофізики? — 2 стор.

* Кому можуть ще покаржитись співробітники НДЛ-4! (Замість фейлетону). — 4 стор.

Рішення XXVII з'їзду КПРС — в життя!

Останнє тепло, останні помідори... Успішно закінчили осінні роботи на радгоспному полі студенти хімічного факультету. Замість 1005 тонн по плану 1051 тону овочів при високій якості робіт.

роботи на радгоспному студенти-хіміки зібрали Фото І. МОСКАЛЕНКА.

ПРОЩАЙ,

ТРУДОВИЙ СЕМЕСТР!

ПОЗДОРОВАЄМО!

СТУДЕНТСЬКИЙ БУДИВЕЛЬНИЙ ЗАГІН «АТЛАНТИ» ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (КОМАНДИР ЗАГОНУ ЮРІЙ БОШКО, КОМІСАР СЕРГІЙ КЕЧМАРЕНКО) ПОСІВ ПЕРШЕ МІСЦЕ У СОЦІАЛІСТИЧНОМУ ЗМАГАННІ СЕРЕД БУДИВЕЛЬНИХ ЗАГОНІВ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖУНІВЕРСИТЕТУ ПІД ЧАС ТРУДОВОГО СЕМЕСТРУ 1986 р. ГАРЯЧЕ ПОЗДОРОВАЄМО ПЕРЕМОЖЦІВ!

Час вимагає ініціативи

Ніхто з нас не жалкував, що провів літо в студентському будзагоні, хоча і не всі опинились там за власним бажанням: в деканаті запропонували, ну і пішли працювати.

Дві групи філологів і фізиків проклали в студмістечку ОДУ телефонний кабель — головним чином копали траншеї. Це було нелегко і небезпечно: під землею на невеликій глибині прокладені комунікації і високовольтні лінії. Вручну доводилось добати асфальт з камінням, а інколи й бетон, чого не вистачало інструментів, але завдання студенти виконували, як правило, достроково.

Всі фізики трудилися відмінно, особливо Ю. Савчук, П. Омельчук, В. Будулак, О. Сенін, Ми, філологи, намагались не відставати від

них. Нашими передовиками стали О. Салатов, І. Марунченко, Р. Небелюк.

Згадуючи слова М. С. Горбачова на Всесоюзній нараді завідуючих кафедрами суспільних наук: «Час вимагає ініціативи, творчості в усіх сферах життя», хочу сказати, що в нашій роботі творчість студентів поєднувалась з ініціативою керівників. Вміння організувати, зацікавити комсомольців виявили заступник начальника штабу СВЗ «Граніт» М. О. Паскаль, головний енергетик університету М. П. Бистров, електрик А. А. Воласький. Така творчість, дійсно трудова, — важливий етап прискорення, використання людського фактора.

Б. РОСТІЯНОВ,
студент II курсу
філфаку.

Працювали у дві зміни

Свій трудовий осінній семестр ми, група студентів-хіміків II курсу, проходили на консервному заводі радгоспу «Троїцький» Біляївського району. Працювали у дві зміни. Наша продукція — томатний сік. Студенти оволоділи всіма операціями по його виробленню. На конвейері трудилися Лідія Шикирява і Валентина Мищенко, в мийному цеху добре освоїлись Тетяна Малаховська та Любов Айріх, на розлив соку не відставали від інших Ніла Бабійчук і Світлана Онищенко, в складі на упаковці готової продукції працювали Сергій Мельников, Олег Шпота, Сергій Філіпчук, Віктор Прутяков. На конвейері відчували себе справжніми господарями Тетяна Бондаренко, Світлана Нотевська, Олена Пузирьова, Зоя Вихристюк. Наше трудове життя на радгос-

півському заводі, відверто кажучи, починалось нелегко, адже у нас не було ні навичок, ні вправності. Але не бери горшки ліплять, як казали в давні часи. В перші дні за зміну ми дуже стомлювались, однак завжди відчували радість від виконаної роботи, від усвідомлення того, що ми приносили користь і наша праця була потрібна людям.

Жили дружно і весело. Вечері куди тільки втома дівалась! Наш двоверховий гуртожиток стояв біля невеликого озера, по берегах якого росли розлогі верби, алеї довкола гуртожитку обсажені соснами і ялинками. А як чудово заходило над озером сонце! Хіба можна таке забути? Ніколи!
Т. КУЛИК,
студентка
II курсу
хімфаку.

УНІВЕРСИТЕТСЬКІ ВІСТІ

ЛЕКЦІЯ СПОДОБАЛАСЬ

23 вересня 1986 року у Великому актовому залі університету (Пролетарський бульвар, 24/26) відбулась чергова лекція з циклу суспільно-політичних читань, присвячених підсумкам роботи XXVII з'їзду КПРС і гідній зустрічі 70-річчя Великого Жовтня.

З лекцією «XXVII з'їзд КПРС про боротьбу за мир і міжнародну безпеку» виступив професор С. І. Аппатов. Він виклав сутність радянських мирних ініціатив і їх вплив на хід світового розвитку. Лектор поділився також своїми особистими враженнями, які склались під час

6-місячного відрядження в США. Слухачі задали численні питання і висловили побажання, щоб зустрічі з викладачами, які побували у закордонних відрядженнях, організовувались частіше.

А. ПРОШИН,
голова
товариства
«Знання» ОДУ,
доцент.

ПЛЕНУМ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ НАУКОВОЇ РАДИ

2 і 3 жовтня 1986 року на філологічному факультеті відбувся розширений пленум республіканської наукової ради з проблеми «Закономірності розвитку мов соціалістичних націй».

Ток радянського мовознавства.

В роботі пленуму взяли участь провідні мовознавці республіки на чолі з академіком АН УРСР В. М. Русанівським.

Наукова бібліотека університету підготувала виставку нових надходжень з питань славістики.

На засіданнях пленуму були заслухані і обговорені доповіді стосовно його тематики. Учений секретар наукової ради кандидат філологічних наук В. В. Чумак у своїй доповіді підбив підсумки роботи ради за минулий рік.

А. НЕМИРОВСЬКА,
студентка
філфаку ОДУ.

Тема засідань:

«XXVII з'їзд КПРС і розви-

ВІРІШУВАЛИ ВАЖЛИВІ ПРОБЛЕМИ

25—26 вересня 1986 р. на кафедрі цивільної оборони і медичної підготовки Одеського держуніверситету ім. І. І. Мечникова відбулась міжобласна науково-теоретична конференція викладачів кафедр ЦО і медичної підготовки Одеського регіону на тему «Шляхи підвищення якості підготовки медичних сестер для цивільної оборони в світлі рішень XXVII з'їзду КПРС».

В конференції взяли участь завідуючі кафедрами і викладачі з міст Херсона, Миколаєва, Ізмаїла, Кіровограда, Одеси. Конференцію відкрив в. о.

зав. кафедрою цивільної оборони і медичної підготовки ОДУ доцент І. М. Авратинський, який докладно зупинився на сучасних вимогах до підготовки медичних сестер у світлі рішень XXVII з'їзду КПРС.

З великою увагою і схваленням була заслухана доповідь Т. Д. Новікової, завідуючої кафедрою ЦО і МП Одеського інституту народного господарства про важливіші напрямки в інтенсифікації навчального процесу.

Перед присутніми виступив заступник завідуючого обл-

здраввідділом тов. А. С. Телічко. Він ознайомив учасників конференції з роботою лікарської бази МСГО.

Увага присутніх була звернена на завдання кафедр ЦО по військово-патріотичному вихованню студентів у світлі рішень XXVII з'їзду КПРС.

Конференція пройшла цікаво, питання, які на ній розглядались, були актуальними і викликали великий інтерес у її учасників.

Ж. КИРИЛЮК,
доцент кафедри
ЦО та МП ОДУ.

УНІВЕРСИТЕТ — ВИРОБНИЦТВУ НА ВИСОКОМУ РІВНІ

З 16 по 19 вересня в Одесі на базі спортивно-оздоровчого табору «Чорноморка» і оздоровчої бази об'єднання «Чорноморгідробуд» відбувся одинадцятий науковий семінар «Вплив високих тисків на речовину».

Організаторами семінару були: секція «Вплив високих тисків на речовину» Академії наук УРСР, Інститут проблем матеріалознавства АН УРСР і Одеський держуніверситет, зокрема лабораторія НДЛ-4.

На семінар прибуло понад 200 учасників, які представляли 45 організацій з 22 міст країни. «Хоча географія учасників семінару достатньо широка: від Мінська до Томська, від Ленінграда до Самарканда, — сказав, відкриваючи семінар, голова оргкомітету член-кореспондент АН УРСР А. Н. Пілянкевич, — те, що семінар уже вдруге проводиться в Одесі, є визнанням владі, який внесли одеські вчені в розвиток фізики і техніки високих тисків».

Одеса була вибрана як місце проведення чергового семінару справді не випадково. Роботи, які проводилися протягом останніх років в НДЛ-4 Одеського держуніверситету під керівництвом завідуючого лабораторією к.ф.м.н. Ю. М. Ротнера, за своєю значимістю давно вийшли за рамки простих господарських досліджень. Значна частина всіх робіт включена у всесоюзні і міжнародні цільові програми, а економічний ефект від впровадження розробок лабораторії в промисловість склав у 1985 році 1600 тисяч карбованців. Роботи по одержанню, дослідженню і використанню нового матеріалу, який отримують спіканням синтетичного алмазного порошку в умовах високих тисків і температур, одержали широке визнання не лише на Україні, але і в багатьох наукових центрах Радянського Союзу. Доповіді по цій тематиці представляли групою співробітників НДЛ-4 у співтворстві з ученими Всесоюзного науково-дослідного інституту синтезу мінеральної сировини і Інституту надтвердих матеріалів АН УРСР, викликали широку зацікавленість у учасників семінару.

За 4 дні на засіданнях було заслухано понад 30 устних і обговорено понад 120 стендових доповідей. Тематика повідомлень дуже широка. Це одержання і вивчення властивостей надтвердих матеріалів і композитів на їх основі, дослідження властивостей металів і складів при дії на них високих і надвисоких тисків, розробка нової техніки і автоматичних систем управління апаратами високих тисків, і т. п.

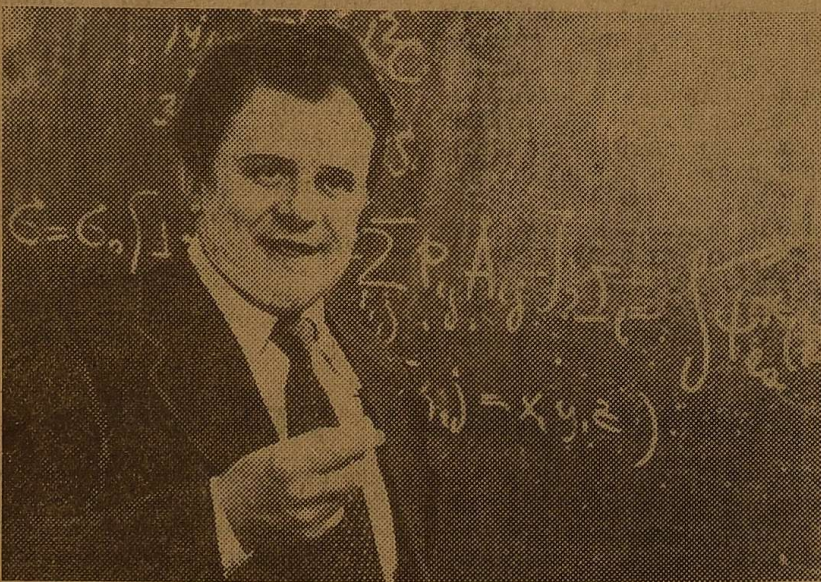
Особлива увага на семінарі надавалась вивченню процесів взаємодії у складних системах і поведінці речовини в умовах високих тисків і зсувних деформацій. Було обговорено широке коло питань, зв'язаних з фізичними аспектами дії тиску на речовину.

Так, Інститутом проблем матеріалознавства АН УРСР були представлені роботи по вивченню фазових перетворень і релаксацийних процесів при динамічному тиску, Інститутом фізики високих тисків АН УРСР представлені роботи з впливу пластичних деформацій і дії високих тисків і температур на фазові переходи в твердих тілах та інші роботи таких визначних наукових центрів як МДУ, Інститут металофізики АН УРСР, Інститут фізики твердого тіла і напівпровідників АН БРСР. В обговоренні доповідей взяли участь відомі спеціалісти в галузі фізики і техніки високих тисків, порошкової металургії, створення і вивчення надтвердих матеріалів, такі як член-кореспондент АН УРСР А. Н. Пілянкевич, д.ф.м.н. А. В. Курдюмов, д.т.н. Т. Я. Косолапова, к.т.н. А. С. Скоропанов, д.т.н. В. Г. Альошин, к.т.н. І. І. Тимофеева та багато інших. Всі виступаючі відзначили високий науковий рівень семінару і добрі умови, створені організаторами для його проведення.

На закінчення необхідно відзначити, що по своїй значимості, широті охоплення наукових проблем нарада давно перебрала рамки республіканського семінару і багато з вчених Москви, Ленінграда, Києва, Томська та інших наукових центрів країни висловили думку про те, що вже назріла необхідність надати семінару статус всесоюзної наукової конференції.

А. ЧЕЛЮШКІН,
м.н.с. НДЛ-4.

МИРНИ «ПРОФЕСІЇ» АТОМА

Вчені Харківського державного університету імені О. М. Горького ведуть роботи по використанню енергії атома в мирних цілях.

На кафедрі експериментальної ядерної фізики з допомогою електростатичного прискорювача ґрунтовно вивчається механізм ядерних реакцій. Це — один з фундаментальних напрямів. Здійснювані тут дослідження мають велике народногосподарське значення — в галузі мікроелектроніки, оптичного приладобудування, захисту навколишнього середовища.

НА ЗНІМКУ: завідуючий кафедрою експериментальної ядерної фізики, лауреат Державної премії УРСР, доктор фізико-математичних наук, професор І. І. Залюбовський.

Фото М. ТУРА.

В ЦЕНТРЕ ВНИМАНИЯ—РЕЙКЬЯВИК

ИНОСТРАННЫЕ СТУДЕНТЫ, ОБУЧАЮЩИЕСЯ В ОДЕССКОМ УНИВЕРСИТЕТЕ, С БОЛЬШИМ ИНТЕРЕСОМ СЛЕДЯТ ЗА СООБЩЕНИЯМИ О ПРЕДСТОЯЩЕЙ ВСТРЕЧЕ В ИСЛАНДСКОЙ СТОЛИЦЕ ВЫСШИХ РУКОВОДИТЕЛЕЙ СССР И США — МИХАИЛА СЕРГЕЕВИЧА ГОРБАЧЕВА И РОНАЛЬДА РЕЙГАНА.

МОЛОДЕЖЬ МИРА ЧЕТКО ОСОЗНАЕТ ЗНАЧЕНИЕ И ВАЖНОСТЬ ДИАЛОГА В РЕЙКЬЯВИКЕ. И ЭТО ПОНЯТНО. ВЕДЬ ДЛЯ МОЛОДЕЖИ НЕТ НИЧЕГО ДОРОЖЕ, ЧЕМ МИР НА ПЛАНЕТЕ ЗЕМЛЯ, МИР — ЭТО ВОЗМОЖНОСТЬ СОЗИДАТЬ ВО ИМЯ РОДИНЫ И ЧЕЛОВЕЧЕСТВА, ЛЮБИТЬ И СОЗДАВАТЬ СЕМЬЮ, УЧИТЬСЯ И РАЗВИВАТЬ СВОИ СПОСОБНОСТИ, УСТАНАВЛИВАТЬ ДРУЖЕСТВЕННЫЕ ОТНОШЕНИЯ СО ВСЕМИ ЛЮДЬМИ, НЕЗАВИСИМО ОТ НАЦИОНАЛЬНОСТИ И СОЦИАЛЬНОГО ПОЛОЖЕНИЯ.

ЧТО ВЫ ОЖИДАЕТЕ ОТ ВСТРЕЧИ В РЕЙКЬЯВИКЕ?
НА ВОПРОС «ЗНК» ОТВЕЧАЮТ:

Студент V курса физфака УИССО АЙВИ (Того).

Для всех очевидно, что это очень необходимая встреча, которая, как мне кажется, должна заставить американскую сторону пересмотреть некоторые позиции, исходя из интересов всех народов мира.

Ведь первая встреча в Женеве из-за нежелания США поддержать советский мораторий породила в конечном счете разочарование у всех миролюбивых людей.

Ядерное оружие должно быть ликвидировано, без этого не может быть гарантии мира и любых соглашений между двумя великими державами. Я следил за американско-советской встречей в Риге и был поражен тем, насколько некоторые американские граждане дезинформированы относительно миролюбивой политики СССР. Разве трудно понять, что мир не может быть делом только одной страны? Или что без мира немислим ни бизнес, ни вообще нормальное существование на Земле?

Поэтому я совершенно уверен, что на сей раз Рейган просто не может ограничиться общими рассуждениями о мире.

Все честные люди требуют конкретных действий, такой политики, какую проводит Советский Союз.

Студенты I курса мехмата (Иордания).

АМЕР КАСЕМ: Мы действительно, с нетерпением ожидаем результатов предстоящей встречи в Рейкьявике товарища Горбачева и президента Рональда Рейгана.

Если учесть, что мы из страны, которая находится в самой горячей точке планеты, то можно понять наш интерес к позитивному исходу советско-американской встречи.

АБУ ЭЛЬ-ШАУР МУСА: Мы — студенты мехмата, и наша будущая специальность одна из самых древних и нужных людям. Мы мечтаем обучать иорданских ребятишек математике. В нашей стране очень мало учителей. И поэтому мы все хотим, чтобы был мир на Зем-

МАРИЯ АНАНЬЕВА, студентка I курса мехмата (СССР).

Как и все мои товарищи по учебе, я с большим интересом следила за подготовкой встречи товарища М. С. Горбачева и Р. Рейгана в Рейкьявике.

Думаю, что для нас, советских людей, этот интерес совершенно естественен. Ведь мы с колыбели воспитаны в духе миролюбия, уважения к другим народам.

Очень хочется, чтобы нынешняя встреча завершилась конкретными результатами, чтобы обстановка в мире была ясной и спокойной. Это так необходимо для счастья людей.

Важный фактор изучения советской действительности

Ознакомление иностранных учащихся с советской действительностью, с преимуществами реального социализма и социалистическим образом жизни является одним из важных элементов процесса их обучения и воспитания. Над решением этой задачи работает весь профессорско-преподавательский состав университета. Особая ответственность за воспитание иностранных студентов ложится на кафедры общественной истории КПСС проблеме глубокого изучения иностранными студентами советского социалистического образа жизни уделяется большое внимание. Помимо глубокого раскрытия сущности реального социализма в курсе истории советского общества, ежегодно для иностранных студентов читается специальный курс «Конституция СССР — основной закон советского социалистического общества».

Буржуазные фальсификаторы, извращая ленинскую национальную политику КПСС, пытаются скрыть тот факт, что и сегодня национальный вопрос остается весьма острым в США, Канаде, Бельгии, Великобритании и в других буржуазных странах.

Опыт СССР и других стран социализма показывает, что только социализм может сплотить народы в братскую семью

В процессе изучения этого курса иностранные студенты первых курсов слушают лекции, а затем каждый выбирает тему и готовит реферат по рекомендованной кафедрой тематике. По окончании спецкурса проводится интернациональная студенческая конференция, на которой заслушиваются лучшие рефераты.

В своих рефератах иностранные студенты глубоко раскрывают сущность Советской Конституции, показывают превосходство социализма над капитализмом, влияние Конституции СССР на развитие конституционного законодательства в социалистических и развивающихся странах.

Кафедра оказывает посильную помощь иностранным студентам в подготовке рефератов. Так, с помощью деканата по РИУ, иностранные студенты первых курсов обеспечиваются текстами Конституции СССР на русском и иностранном язы-

ках, в кабинете кафедры организуется подборка рекомендованной литературы, даются квалифицированные консультации преподавателями и осуществляется руководство подготовкой рефератов. Большую работу проводят с иностранными студентами преподаватели кафедры Ю. И. Сурай, А. И. Сушко, Ю. А. Немченко. К сожалению, в совершенствовании этой работы имеются и определенные трудности, главным из них является недостаток литературы.

Преподавателями кафедры разработано методическое пособие по спецкурсу. Однако оно до сих пор не размножено и недостаточно используется преподавателями. Требуется также более глубокое сотрудничество в этом вопросе с преподавателями кафедры русского языка.

Ф. НЭХ,
ст. преподаватель
кафедры истории КПСС.

ИЗ СТУДЕНЧЕСКИХ РЕФЕРАТОВ

на основе полного равенства, добровольности, обеспечить развитие их экономики и культуры, успешное строительство коммунистического общества.

ЗОАН КИМ ОАНЬ,
студент II курса филфака (СРВ).

Возведа миролюбивую внешнюю политику Советского Союза в высший и непреложный закон внешнеполитической дея-

тельности государства, советский народ продемонстрировал тем самым свою твердую решимость и дальше неизменно следовать ленинским курсом мира и широкого международного сотрудничества во имя демократического и социального прогресса человечества.

ФЕРДИНАНД НАНИТЕЛАРГИО,
студент II курса филфака (Конго).

УСПЕХОВ ВАМ, ДРУЗЬЯ!

В. И. Ленин завещал советским людям оказывать помощь угнетенным и эксплуатируемым народам. Коммунистическая партия Советского Союза и социалистическое государство, руководствуясь во внешней политике ленинскими принципами оказания помощи народам, борющимся за национальную, политическую и экономическую независимость, постоянно на всех этапах развития Советского Союза расширяли свои деловые и культурные связи с развивающимися странами, в том числе и в области оказания им содействия в подготовке национальных кадров.

В настоящее время свыше 500 высших и средних специальных учебных заведений и научно-исследовательских институтов АН СССР осуществляют обучение иностранных граждан, прибывших из 130 стран Азии, Африки и Латинской Америки. Определенный вклад в осуществление этой важной задачи вносит и Одесский университет, в котором за более чем 30-летний период подготовлено свыше 700 квалифицированных специалистов.

Новый, 1986/87 учебный год будет памятным для вновь прибывших на I курс 98 иностранных граждан из 22 стран Азии, Африки и Латинской Америки.

Сегодняшние студенты-первокурсники, граждане Анголы, НДРГ, Камеруна, Конго, Зимбабве, Никарагуа, Бенина и других стран начинают обучаться в условиях конкретной деятельности университета по реализации проекта ЦК КПСС о перестройке высшего образования, улучшения качества подготовки специалистов для зарубежных стран путем совершенствования организации учебного процесса, усиления теоретической и практической подготовки зарубежных студентов и аспирантов с учетом специфики будущей работы выпускников у себя на родине.

Студенты из Кубы, СРВ, ДРА, Эфиопии и других стран, прибывшие на первый курс, в беседах дали высокую оценку деятельности КПСС и Советского правительства по обеспечению мира на нашей планете, новым советским мирным инициативам. Хочется пожелать нашим новым друзьям больших успехов в овладении выбранной специальностью, в изучении великого русского языка.

В. ГЛЕБОВ,
зам. декана по работе
с иностранными учащимися.

О НАШИХ ВЫПУСКНИКАХ

РАССКАЗАТЬ О СЕБЕ?

Вспоминается один из последних дней июня. Взволнованный от искренних поздравлений преподавателей и друзей, с восторгом чертежей, навивно непосредственный и в то же время глубоко застенчивый юноша переступил порог редакции.

Это был студент из Кубы, выпускник физического факультета Вильярино Франсиско.

Разговор завязывается легко и непринужденно. Ощущение такое, будто мы давно знали друг друга.

— Рассказать о себе? — переспрашивает Вильярино. — Даже не знаю, с чего начать. У меня, как у всех. Мама — домохозяйка, отец водитель транспортного автомобиля. Представляю, как они обрадуются, взяв в руки мой советский диплом.

И потом, спустя мгновение, будто все еще не веря в то, что это случилось, задумчиво произнес:

— Разве мог при старом режиме парень из простой кубинской семьи получить высшее образование?

Вспомнил первые дни пребывания в Одессе. Было трудно. Из-за плохого знания русского языка не понимал того, что говорилось на лекциях. Временами казалось: не выдержит. Но рядом были соотечественники — поддержали. Советские ребята в группе оказались настоящими друзьями — каждый помогал от души. И, разумеется, огромную помощь оказали все преподаватели — и не только специалисты русского языка.

С каждым днем пребывания в университете он чувствовал себя все более уверенно. На кафедре теплофизики, на которой начинал свои первые шаги в науке, оказались внимательные, сердечные люди.

Темой его дипломной работы было «Исследование горения углерода при высоких

температурах и давлениях».

Как специалист Вильярино будет заниматься поиском новых видов дешевого топлива. «Это очень важно в рамках СЭВ», — убедительно произнес наш гость.

К сказанному добавим, что тема, действительно, непростая и как студенческая дипломная работа писалась впервые. Пришлось повозиться с экспериментальной частью, ведь идея отработывалась на уникальной установке.

— Не представляю, — говорит Вильярино, — что бы я делал без помощи научных руководителей Григория Сильвестровича Драгана и Вячеслава Ефимовича Горинчука. С благодарностью отзывается он о сотрудниках кафедры, без которых, по его словам, просто не смог бы наладить сложный эксперимент.

О чем бы мы ни говорили, вольно или невольно возвращались к Одессе.

— Если бы мне сейчас сказали: хочешь продолжить образование в аспирантуре? Выбери любую страну, любой город, я бы, не задумываясь, вновь выбрал бы Советский Союз и только Одессу.

Улыбаясь, смущенно признался:

— Здесь я стал не только специалистом, здесь я обрел и личное счастье.

И, поднявшись, Вильярино быстро вышел из кабинета и через мгновение появился, ведя за руку молодую, удивительно милую женщину.

— Знакомьтесь, пожалуйста, моя жена Валькидия.

И нам вдвойне приятно было узнать, что Валькидия Менендей Дестрадес тоже только что на «отлично» защитила диплом в технологическом институте им. Ломоносова. Она инженер-технолог.

— Очевидно, как и Вильярино, вы намерены заняться научной работой? — спросили мы Валькидию.

— Что вы, достаточно в семье одного ученого, иначе некому будет воспитывать детей.

И улыбнулась светлой, радостной улыбкой.

Н. АНАНЬЕВ.

АНКЕТА «ЗНК»

ГАЗЕТА ОБРАТИЛАСЬ
К ПЕРВОКУРСНИКАМ С
РЯДОМ ВОПРОСОВ. НА
НАШУ АНКЕТУ ОТВЕЧА-
ЮТ:

ЭСОНА КАРЛ СОНА
(КАМЕРУН)

— Где вы учились русскому языку?
— В Кишиневе я 10 месяцев учился на подготовительном отделении.

— А какое образование вы получили дома?

— После школы я 3 месяца учился в университете на математическом факультете. Но точные науки у нас в стране преподают не на таком высоком уровне, как у вас.

— Почему выбрали именно СССР? У вас была возможность учиться в другой стране?

— Да, мои родители государственные служащие и довольно состоятельные. Два моих брата учатся в США. Но мне не нравится американская система образования. В США обучение подчинено законам бизнеса. Преподаватели следуют не столько программе, сколько интересам учащихся, которые платят деньги. У вас все иначе. Есть серьезная программа, есть учебная дисциплина. Все остальное — потом. Первые впечатления очень хорошие, хотя я не могу сказать, что все легко дается.

— Интересуетесь ли вы политикой, социальными проблемами?

— К вопросам политики я равнодушен.

КУНАЙДИ МОХАМЕД (МАРОККО).

— Вы очень хорошо говорите по-русски! Знаете еще какие-нибудь языки?

— Да, кроме родного — арабского, я владею французским и английским.

— Ваши первые впечатления об Одессе?

— Больше всего нравятся старые дома на улицах Дерибасовской, Пушкинской.

— Архитектура?

— Да. И еще дух старины. Каждый дом — история. А без истории жить нельзя, это основа всего. У нее мы учимся, от нее отталкиваемся, ею дышим сегодня.

Еще мне очень нравится порт. Когда увидел — сразу загрустил. Я ведь приехал из г. Надора. А это тоже порт — город, только очень шумный по сравнению с Одессой.

— Вы — физик, но очень лирично настроенный человек. Любите мечтать?

— Конечно! Человек без мечты — не человек. Недавно в

городе посмотрел фильм «Бесконечная история», фильм-фантазия. Но в нем заложены богатый философский смысл. Если умрет страна-фантазия, умрет и все лучшее в нас — доброта, любовь.

— Стихи не пишете?

— Нет. Мой бог — физика. Я рад, что могу изучать ее в СССР. Сбылась моя мечта.

— Не разочарованы?

— Нет! У меня здесь есть все возможности для учебы. Например, могу купить нужные книги, приборы по электронике и т. д. У меня на родине это все стоит в 10 раз дороже. Очень помогают преподаватели. Для нашей группы из 6 иностранцев читают специальные лекции по теоретической физике — медленно и понятно.

Очень нравятся дисциплины. Здесь мы все на виду, на контроле. В Марокко, да и во многих других странах Европы отсутствие студентов на занятиях не замечают. Очень нравится система консультаций. Если чего-то не понял, могу обратиться за помощью к преподавателю.

— Как вы относитесь к политике?

— Сегодня без политики нельзя. Сегодня мы все, особенно молодежь, должны выступать в защиту мира на Земле.

МАНУЭЛЬ АЛЕКСАНДРИЙ

АЛДАНА (ПАНАМА).

— Ваш уголок интересно оформлен (в комнате общежития над кроватью Александра — плакаты, посвященные борьбе за мир, портрет Ленина). Вы коммунист?

— Да, я член Компартии Панамы.

— Где еще, кроме Одессы, вам удалось побывать в Советском Союзе?

— В некоторых городах, но очень рад, что мне посчастливилось жить и учиться именно в Одессе.

— Что больше всего вам понравилось в нашем городе?

— Его жители все приятные и очень вежливые. И, кроме того, почти все обладают чувством юмора.

— Как сложились ваши отношения с советскими студентами, которые живут с вами в одной комнате?

— Ребята очень доброжелательны. И я подружился с соседями по комнате. Вообще, мне здесь все нравится — и город, и люди, и университет, и отношение к нам, иностранцам. Деканат по работе с иностранцами учащимися организует с нами беседы по проблемам экономики, мира и войны. И, что особенно важно, раскрывает на конкретных фактах сущность пропагандистских мероприятий империализма.

— Вы закоренелый физик, или душа лежит и к искусству?

— Конечно, я интересуюсь поэзией, музыкой.

— А сами не занимались творчеством?

— Я пишу песни — стихи и музыку, сам их исполняю.

Анкета вел

М. МЕРКУЛОВА.

ИМ НУЖЕН МИР.

СПОРТ И ОТДЫХ В ИНТЕРЛАГЕРЕ «МИРНЫЙ»

Ежегодно сотни студентов из зарубежных стран отдыхают в интерлагере «Мирный», в том числе студенты нашего университета. В лагере проводятся разнообразные политические, культурные, спортивные мероприятия — митинги, конкурсы политических плакатов и политических песен, день коммунистического труда в помощь Чернобылю и другие.

Особенно хочу отметить спортивные игры и соревнования, в которых участвовали почти все отдыхающие. Приятно было взглянуть на спортивную площадку по вечерам — кто играет в шахматы, кто в настольный теннис, в бадминтон, в волейбол. Все оживлены, жизнерадостны. В соревнованиях студенты еще больше сплотились, проявили свой спортивный дух. Каждый старался

играть за коллектив своего вуза, куда входили представители разных стран, а не просто за самого себя или за свою страну.

Интересно проходили турниры по шахматам, футболу, волейболу, пинг-понгу, бадминтону.

К сожалению, не все турниры были хорошо организованы. Не хватало также спортивного инвентаря — столов, сеток и шариков для тенниса, ракеток для бадминтона и др. Но хочется верить, что эти недостатки будут исправлены в будущем году.

Спорт — самый активный отдых, без которого нам трудно обойтись. Он помогает каждому стать здоровым и сильным не только физически, но и духовно, к чему стремится современная молодежь.

НАМ ФЬОНГ (СРВ),
студентка II курса
филфака.

Чувство Родины

Много жизненных мелодий, подчас противоречивых, находим в творчестве Сергея Есенина. Но неизменной остается одна — чувство родины.

О чем бы ни писал Есенин, где бы ни был — все видел перед собой Русь — и росу, и силу, и «синее что-то»... И была щемящая его любовь к тому уголку земли, который увидел в детстве — к отцовскому дому, тихой Оке, мягким, холмистым ее берегам, к «ворожьбиным травам».

Был тревожен путь поэта. Было много ошибок и обретенных. Об этом рассказывают старые афиши, журналы, фотографии, представленные в трех выставочных залах Одесского литературного музея.

Эта выставка привезена из Московского литературного музея, и знакомство с ней будет интересно всем почитателям поэзии Есенина. Многие экспонаты — подлинные. Вот первый сборник поэта — «Радуница», вышедший в ноябре 1915 года с датой на обложке — 1916. С ним Есенин вошел в литературу. «Через «Радуницу» из глубины России, послан нам «напоенный сердцем взгляд», — читаем в журнале «Северные записки» (1916 г., № 6).

«Напоенный сердцем», «напоенные росами и туманами, багряными кустами, розовыми закатами стихи — никто не писал так ни до, ни после. Искренность, доброта, образность стихов, еще что-то — есенинское, неповторимое...

Журналы, на страницах которых публиковался поэт — реалистического направления («Ежемесячный журнал», 1917 г., № 5) и редкие, нашумевшие в свое время имажинистские («Гостиница для путешественников в прекрасное», 1924 год, № 1).

Интересны иллюстрации художника Б. Эрдмана к несостоявшемуся есенинскому сборнику «Телец» афиши, извещающие о выступлении поэтов-имажинистов в аудитории Политтехнического музея, в известном кафе «Стойло Пегаса».

Вот первое издание поэмы «Пугачев», написанной в тот же период (1920—1921). Многие глубоко личное, заветное говорит Есенин словами Пугачева, поэтизируя стихийное бунтарство, рассказывая о том, как трудно «светильникам мест освещать корявые чащи».

Журнал «Красная новь» — 1924 г., № 3. В этом журнале, наряду со стихами Есенина, печатались критические разборы, в которых подвергались сомнению искренность и органичность стремления поэта стать певцом и гражданином своей страны.

Подобного рода статьи усугубляли внутреннюю неуравновешенность поэта.

Рисунок Н. Альмана «Есенин» выполнен в 1926 году, уже после смерти поэта. «И жизнь, и смерть его — крупнейшее художественное произведение, роман, характеризующий трагизм отношений города и деревни», — писал М. Горький в 1926 году А. Тихонову.

Современнику мало понятен этот трагизм. Понятно волнующе и бесконечно — есенинское чувство родины.

Выставочные залы музея принимают друзей поэта. Здесь его жизнь — в тишине громких афис, в молчаливости книг со звонкоголосыми стихами.

Н. РОМАНОВСКАЯ,
ст. научный сотрудник
Одесского
литературного музея,
выпускница ОГУ.

До яких пір?

На звітні - виборних зборах комуністів НДЛ-4 відбулась ґрунтовна серйозна розмова про недоліки, невикористані резерви. Здається, всі умови для роботи у нас є: і хороша матеріальна база, і глибокі теоретичні семінари, і наукові конференції, і велике бажання комуністів зробити якомога більше і якомога краще. Але ось умов для творчої роботи у нас немає. Розповім по порядку.

Кілька років тому на ентузіазмі співробітників до основного корпусу було придобано двоповерхове приміщення. Скільки праці було вкладено в нього — знають тільки вони самі. Але все упорядкування лабораторії на цьому і закінчилось. Між тим документація на виконання робіт по реконструкції приміщення була оформлена і передана адміністрації АГЧ ще в березні 1986 року. Є і резолюція проректора ОДУ шановного Ігоря Георгійовича Рутівського про включення нашої лабораторії в план ремонту, але так все і залишилось на папері, навіть не визначений час початку робіт. Відповідь стандартна: своїх турбот багато, зараз поки що не до лабораторії. Можливо, ще рік тому про це ми б і не згадали. Та час нині змінив вимоги до умов праці і побуту. Працівники лабораторії не хо-

чуть більше миритися з безкінечними об'явками. Працювати їм доводиться з ґрубими порушеннями правил техніки безпеки. Так, наприклад, електропроводка зроблена по-кустарному. В приміщеннях встановлені світильники застарілих зразків, і до того ж без ламп. Працюють люди в напівтемряві. Подвір'я лабораторії будівельники розкопали зумили, як-небудь закопали, а асфальт не проклали. Тільки дощі — так і потоп. Пройти в лабораторію дуже складно, навіть в суху погоду. Всі проходи перекриті великими і малими траншеями — можна тільки перелетіти.

Важко навіть повністю окреслити всі аспекти безгосподарності, а точніше байдужості до справедливих вимог співробітників лабораторії з боку адміністрації АГЧ. До речі, про наші біди відомо і партійному бюро і парторганізації фізичного факультету. І що ж — реакції ніякої. Можливо, газета «За наукові кадри» зуміє звернути увагу адміністрації університету до наших бід. Сьогодні співробітники лабораторії, яку очолює Ю. М. Ротнер, працюють над виконанням важливих народногосподарських тем, і дуже важливо створити їм нормальні умови для успішної роботи.

І. ВИШНЕВСЬКИЙ,
ст. інженер НДЛ-4.

Поради студенту

ЯК ПИСАТИ НАУКОВУ РОБОТУ

Невід'ємною складовою частиною знань спеціаліста будь-якого профілю є марксистсько-ленінське вчення про закони розвитку суспільства. Ефективність вивчення марксистсько-ленінської теорії досягається широким залученням студентів до наукової роботи з суспільних наук. Беручи участь в науковій роботі, студент перестає бути тільки «споживачем», він не тільки сприймає наукову інформацію, а й стає її виробником, генератором наукових ідей, вносить свій посильний вклад в розвиток науки.

Практика показує: найбільш ефективною формою перевірки потенціальних можливостей студента є написання самостійної наукової роботи.

Увазі студентів ми пропонуємо поради доцента Л. Жебрака стосовно написання рефератів і наукових робіт.

Процес написання самостійної наукової роботи включає в себе такі основні етапи:

1. Вибір теми.
2. Вивчення літератури і розробка плану.
3. Робота над текстом і його редагування.
4. Оформлення наукової роботи.

Вибір теми наукової роботи — складний і тривалий процес «вростання» в певне коло наукових інтересів, мобілізації своїх знань, життєвого досвіду. У О. М. Горького є висловлювання про вибір теми художнього твору, яке прийнятне і для визначення теми наукової роботи: «Тема — це ідея, яка зародилась в досвіді автора, підказувалася йому життям». Дискредитацією самої ідеї наукової творчості є поширення ще порядок насильного розподілу тем «за списком». Цей порядок не виправдується навіть жорсткою регламентацією навчального процесу, на що іноді посилюються деякі викладачі. Найважливішою вимогою при виборі теми наукової дослідження є принцип її

сучасності і актуальності. Причому, ці два поняття часто отожднюють.

Складання плану реферату розподіляється щонайменше на два етапи: складання попереднього плану і складання остаточного плану. В план, звичайно включаються 3—4 основних питання чи розділи, короткий вступ та висновок, список використаної літератури.

Коли план складено і перевірено науковим керівником, студент приступає до глибокого вивчення літератури і збирання необхідних матеріалів для розкриття змісту кожного з пунктів плану. Підбір літератури до теми треба починати з творів класиків марксистсько-ленінізму, рішень Комуністичної партії і Радянського уряду.

Всю відібрану літературу слід записати в зошит або на окремі картки (останній спосіб більш доцільний). Потім, література розбивається на групи за питаннями плану. Запис відібраних книг, брошур, газет слід робити в тій же формі і послідовності, яка прийнята при написанні списку використаної літератури.

Літературу слід читати з олівцем у руках, звичайно, не завдаючи шкоди книгам. Спочатку треба продумати прочитане, виділити найбільш складні і мало зрозумілі місця, щоб потім уявити їх.

Центральне місце при збиранні матеріалу займає збирання фактів. До підбору фактичного матеріалу та інших статистичних даних слід ставитися з особливою увагою. Збирання фактів — це творчий процес. Адже для науки необхідні не факти взагалі, а тільки певні: масові, типові, такі, які відображають головні тенденції і закономірності розвитку. Приклади і факти слід наводити в певній послідовності, системно, так, щоб вони допомагали розумінню тієї галузі практики, яка породила ці факти.

«Радуга»

У справах передплати до Оdesи приїжджав завідуючий відділом журналу поет Олександр Мезенко. Ми попросили його розповісти, як працює журнал з молодіжною читацькою аудиторією.

— В журналі «Радуга», який видається в Києві російською мовою, — сказав О. Мезенко, — ми багато уваги приділяємо контактам з молоддю. Нещодавно у своїй статті в журналі Олесь Гончар висвітлив проблеми, які хвилюють сьогодні творчу інтелігенцію країни у зв'язку з перебудовою. В статті йшлося, зокрема, про студент-

ську молодь. Такі розмови дуже корисні і для молоді, і для старших поколінь, які не завжди розуміють своїх дітей.

Журнал тримає курс на творчість молодих. В рубриках «Новое имя», «Продолжение знакомства» ми друкуємо вірші і прозу молодих. Серед авторів — студенти Київського університету та інших вузів республіки. Корисною і цікавою для молоді стала рубрика «Литна-следство», в якій вперше публікуються твори видатних російських письменників.

В 1987 році наш журнал продовжить друкувати книгу М. Амосова «О счастье и несчастьях». На сторінках журналу вийдуть в світ твори О. Гонча-

ра, Б. Олійника, Д. Павличка, Л. Вишеславського та інших відомих авторів.

Молоді подобається наша рубрика «Фантастика, приключення». Для любителів історії в наступному році журнал друкуватиме мемуари доктора історичних наук, генерал-лейтенанта Н. А. Антипенка про Маршала Радянського Союзу Г. К. Жукова та К. К. Рокоссовського.

Якщо ви хочете познайомитися з журналом «Радуга», можна передплатити його на 3 місяці, а якщо журнал сподобається — продовжити передплату.

Індекс журналу 74420, передплатна ціна на рік — 9 крб., на 3 місяці — 2 крб. 25 коп.

ПРОФІЛАКТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ ЗУБІВ

наволозубні тканини — пародонт. Зв'язане це захворювання, як і карієс, з порушеннями гігієни порожнини рота і неправильним харчуванням.

Існує чіткий взаємозв'язок між якістю гігієни порожнини рота і стоматологічним захворюванням.

Чистити зуби необхідно два рази на день вранці після сніданку пастою і ввечері перед сном без пасту.

Якими пастами краще користуватися?

При кровотечі десен — «Экстра», «Новинка», «Лесная», «Ромашка», «Чародейка», а також сольовими пастами «Мери», «Поморин», «Бальзам».

2. При підвищенні чутливості зубів до температурних та хімічних впливів рекомендується чистити зуби пастами «Жемчуг», «Чебурашка», «Фтородент», «Зодиак».

А. КАЛІКА,
лікар
студентської
поліклініки.

Поради
ЛІКАРЯ

Близько 90 процентів населення Землі хворіють на зуби. Найрозповсюдженішими захворюваннями порожнини рота є карієс зубів і пародонтоз. «Карієсна хвороба», як називають її спеціалісти, підступна своїми укладаннями. Якщо не вжити своєчасних заходів, ці ускладнення можуть позбавити людину працездатності або створять загрозу життю хворого.

Карієс — це захворювання, при якому виникає руйнування твердих тканин зубів. Причини, що викликають карієс — недостатнє надходження в організм необхідних поживних речовин, фтору з водою. Але найбільш розповсюдженою причиною є погана гігієна порожнини рота.

При парадонтозі уражуються

Для попередження захворю-

класики марксизму - лєнінізму, — це безпосередня дійсність думки».

Незалежно від обсягу роботи важливою вимогою при її написанні є послідовність в утворенні зайнятої позиції. Якщо матеріал був засвоєний недостатньо глибоко і загальна ідея дослідження не зовсім зрозуміла, виникає прагнення відійти вбік, відхилитися від головної думки. І тоді в тексті з'являється «баласт», непотрібний «заповнювач». Треба чітко додержуватися плану і не піддаватися спокуси відійти вбік. Писати треба коротко і стисло.

Роботи студентів мають бути проникнуті духом непримиренної боротьби проти ворожої нам ідеології. Реферати повинні мати критичний розгляд ревізійністських і догматичних «теорій» і поглядів по тому колу питань, яке досліджується. При цьому не обов'язково докладно описувати теорії і погляди, які піддаються критиці. Можна обмежитися коротким викладом їх сутності.

В кінці кожного параграфу чи частини доцільно робити невеликий висновок з найважливіших питань розділу, формулювати висновки і пропозиції. Наявність цих висновків крикращає роботу, цементує дослідження єдиним логічним зв'язком, допомагає перейти до наступного питання.

Висновок або заключна частина — особливий розділ наукової роботи, в якому в загальному вигляді робляться висновки з усього дослідження. Формулюються загальні рекомендації і пропозиції, відзначаються питання, які не знайшли в дослідженні повного вирішення і потребують розробки в майбутньому.

Після написання реферату студент приступає до його оформлення. Реферат повинен бути написаний акуратно, розбірливим почерком на окремих сторінках білого паперу форматом 290x205 мм з одно-

го боку листка. З лівого боку сторінки залишаються поля не менше 3-х см. Допускається друкування тексту на машинці. Всі сторінки нумеруються.

На першій сторінці реферату дається план. На останній наводиться список використаної літератури в такій послідовності:

1. Твори класиків марксизму-ленінізму.
2. Документи міжнародних нарад комуністичних і робітничих партій.
3. Документи і рішення КПРС, Радянського уряду, Компартії України та уряду УРСР.
4. Праці і виступи керівників КПРС і уряду СРСР, комуністичних партій і урядів союзних республік.
5. Монографії, брошури, статті.
6. Статистичні і довідкові видання.
7. Місцеві матеріали, використані при написанні реферату.

Всі посилання розташовують внизу тієї сторінки, на якій наводиться цитата, вказується цифра, факт і т. п. Якщо в рефераті є таблиці і малюнки, вони повинні мати самостійну наскрізну нумерацію.

На першій сторінці наукової роботи наводиться зміст з указанням сторінок початку розділів. На наступних сторінках роботи подається виклад тексту з розподілом, запитаннями, які вказані у змісті. Обсяг роботи повинен бути не менший, ніж 40—45 сторінок, або 25—30 сторінок машинописного тексту.

В кінці кожного навчального року у вузі проводиться наукова студентська конференція, де заслуховуються закінчені наукові роботи студентів. Кращі з них направляються на міський, обласний, республіканський і всесоюзний конкурси, рекомендуються для виставки кращих студентських робіт.

Л. ЖЕБРАК,
доцент.

ПИШІТЬ НАМ: 270000, Одеса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ: Одеса, вул. Петра Великого, 2, 3-й поверх, кімната 86.

ДЗВОНІТЬ:
тел. 23-84-13.

Редактор **М. ЩЕРБАНЬ.**